

ВОЄННИЙ ДИСКУРС: ПРОЦЕСИ НЕОЛОГІЗАЦІЇ

WAR DISCOURSE: NEOLOGIZATION

Хар М.Є.,

orcid.org/0000-0002-5097-3762

студентка II курсу магістратури

*Інституту комп'ютерних наук та інформаційних технологій
Національного університету «Львівська політехніка»*

У статті досліджено процеси неологізації, що відбуваються в українській мові протягом російсько-української війни 2022 року. Оскільки між мовою й народом існує нерозривний зв'язок, зміни в соціально-політичному житті суспільства і війна значно вплинули на наш щоденний дискурс. Задля позначення нових предметів, подій та явищ з'явилися слова, які характеризують українських захисників, їхні дії та сучасну реальність.

З початком російської збройної агресії проти України користувачі соціальних мереж та ЗМІ використовують різноманітні засоби та прийоми, щоб донести інформацію до цільової аудиторії. Зокрема, у мережі створено добірку новотворів, названу «Словник сучасної української мови» [15], написано чимало публіцистичних та художніх творів, дописів у соціальних мережах, які яскраво характеризують дійсність воєнного часу, передають внутрішній стан і ставлення членів суспільства до війни та актуальних подій. Однак досі не проведено детального аналізу процесів неологізації, шляхів виникнення новотворів. Мета цієї розвідки – виявити й описати найпоширеніші неологізми, їх типи та джерела формування.

Для проведення дослідження створено вибірку неологізмів, породжених війною, з текстів різної тематики. Обсяг вибірки становить 55 одиниць. У статті детально проаналізовано походження лексичних одиниць, їх значення та конотації. Окрім цього розкласифіковано okazionalizmi/неологізми за частинами мови, типами позначуваного та джерелами виникнення.

Визначення мовних змін є одним з найактуальніших завдань у галузі прикладної лінгвістики, а неологізми відіграють неабияку роль системі мови, адже саме вони дозволяють прослідкувати зміни у світогляді індивідів.

Okazionalizmi характеризують мову на даному етапі її розвитку та відображають тенденції, притаманні актуальним явищам, процесам, колам мовців. Їх вживають у конкретних мовленнєвих ситуаціях, часто задля передачі іронічного, сатиричного чи негативного змісту.

Розвідка має теоретичну цінність з погляду вивчення актуальних процесів неологізації, та практичну цінність для відстеження мовних змін та впливу навколишнього середовища на систему мови.

Ключові слова: воєнний дискурс, неологізація, неологізм, okazionalizm, новотвір.

This article examines the processes of neologization that take place in Ukrainian language during the Russian-Ukrainian war of 2022. Since there is an inextricable connection between language and nation, changes in socio-political life and war have significantly affected our daily discourse. New words emerged in the language system to denote new objects, events, and phenomena, characterize Ukrainian defenders, their actions, and modern reality.

Since the beginning of the Russian armed aggression against Ukraine, users of social networks and mass media have used figurative language and other means to convey information to the target audience. In particular, they created a 'Dictionary of the modern Ukrainian language' [15], wrote many journalistic and artistic works, and posts in social networks that vividly characterize the reality of wartime, show the internal feelings and the attitude of society to the war and situation. Unfortunately, a detailed analysis of the processes of neologization, the ways of their emergence, and the objects of reality they denote has not yet been carried out. This research aims to reveal and describe the most common neologisms, their types, and sources of formation.

To carry out the research, we selected neologisms born by the war from texts on various topics. We have detected 55 neological units. In the article, a detailed analysis of the origin of lexical items, their meanings, and their connotations is carried through. Except for this, we performed a classification of neologisms by the following criteria: parts of the language, types of signified, and sources of formation.

Exploring the language changes is one of the most urgent tasks in the field of applied linguistics. Furthermore, neologisms play a significant role in the language system, because they allow us to track changes in the worldview of individuals.

Occasionalisms represent the language at the present stage of its development and reflect tendencies characteristic for current phenomena, processes, and groups of speakers. They are used in real speech acts, often to convey ironic, satirical or negative content.

Publication has a theoretical value from the point of view of studying current processes of neologization, and a practical value for tracking language changes and the influence of the environment on the language system.

Key words: war discourse, neologization, neologism, occasionalism, innovation.

Постановка проблеми. Із початком російської збройної агресії проти України наш щоденний дискурс зазнав змін, адже з'явилася велика кіль-

кість неологізмів та словосполук, які номінують нові поняття та/або дають їм емоційно-експресивну оцінку. Їх використання найбільш помітно

в новинному, медіа-дискурсі та дискурсі соціальних мереж.

Актуальність дослідження зумовлено необхідністю проаналізувати мовні зміни та явища, спричинені соціально-політичними подіями та війною в Україні, що розпочалась 24 лютого 2022 року й істотно вплинула не тільки на всі сфери життя людей, але й на мову та мовлення.

Об'єктом розвідки є okazіоналізми/неологізми воєнного дискурсу. **Предмет** дослідження – особливості okazіоналізації/неологізації в текстах воєнної тематики.

Джерелами дослідження неологізмів є дискурс засобів масової інформації та соцмереж, зокрема Facebook, Instagram та Twitter.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загальновідомо, що мова є відкритою системою, що змінюється, розвивається, і найбільш помітно мовні зміни у лексиці та фразеології. Наука неологія виникла у другій половині ХХ ст. Дослідження у цій сфері проводили українські та зарубіжні дослідники. Серед вітчизняних вчених нещодавні розвідки процесів неологізації часів пандемії в українській мові здійснювали М. Жулінська [5], Н. Тимошук [16], Т. Товкайло та Л. Довбня [3], новотвори військового дискурсу 2013-2015 років вивчала О. Кирилюк [8], а мовні інновації російсько-української війни досліджувала філологиня С. Грищенко [2].

В енциклопедії «Українська мова» О. О. Тараненко пропонує таке визначення поняття: «неологізм – це слово, а також його окреме значення, вислів, які з'явилися в мові на даному етапі її розвитку і новизна яких усвідомлюється мовцями (загальнономовні неологізми) або були вжиті тільки в якомусь акті мовлення, тексті чи мові певного автора (стилістичні, або індивідуально-авторські неологізми)» [17]. На думку науковців, неологізми виникають із декількох причин: потреби найменувати нові предмети, явища, поняття, якості, властивості та дії; для заміни назви реалії іншою лексею; бажання назвати образно предмет, явище, поняття, якість, дію; щоб задовольнити потребу експресивності [12, с. 143]. Після своєї появи неологізм може закріпитися в соціумі і перейти до активного словникового запасу, або залишитися в пасивному вжитку.

Існують такі групи нових лексичних одиниць: новотвори, що формуються за допомогою афіксів; запозичення; перерозподіл значень, пов'язаний з виникненням нових семантичних значень лексеми; та реактивація, чи відродження слів із минулого [17]. Здебільшого науковці одностайні у своїх поглядах із приводу шляхів утворення та

причин появи нових лексичних одиниць, проте деякі вчені протиставляють поняття okazіоналізм та неологізм, трактуючи перше як одиницю мовлення, а друге – як одиницю мови. Okazіоналізми дають змогу влучно охарактеризувати предмет чи зобразити певне явище, що часто застосовують для надання іронічного, сатиричного чи негативного змісту. Ж. Колоїз вважає okazіоналізми прототипами кожного загальнономовного неологізму, першим кроком функціонування в мові, бо все нове під час свого народження є випадковим, створюється не всіма носіями мови одночасно, а окремим індивідом. Вона визначає okazіоналізми як щойно створені неологізми, що вийшли за межу конкретної мовленнєвої ситуації, і додає, що вони можуть закріпитися в мові після їх фіксації в наукових статтях, словниках неологізмів, і в подальшому в тлумачних словниках [9, с. 39].

Під поняттям «воєнний дискурс» належить розуміти тип дискурсу, що відображає сферу соціально-політичного та культурного життя, психологічні та історичні процеси періоду війни. Його репрезентують у воєнно-художній літературі, воєнній публіцистиці та воєнно-політичних матеріалах [14, с. 64]. Згідно з визначенням Ю. Дубрової, воєнний дискурс – це сукупність мовних творів, які створюються в межах військової сфери спілкування, що регламентується певними правилами, традиціями і досвідом та знаходить відображення у виборі мовних засобів [4, с. 138]. Проте воєнний дискурс націлений не тільки відображати життя війська, але й воєнні події та повсякденні реалії, предмети та явища. Їх характеризують за допомогою засобів стилістики, неологізмів, мовної гри, евфемізмів, щоб уникнути негативних конотацій й пом'якшити розповіді, пов'язані з загибеллю людей, руйнуваннями інфраструктури, що притаманні дискурсу війни.

Отже, мова є потужним засобом вираження та обґрунтування поглядів, вчинків та причин необхідності боротьби навіть у період збройної агресії, що використовується для утвердження позиції сторони конфлікту, з метою згуртування населення, підтримки бойового духу, ведення переговорів між ворогуючими групами. Як суспільне явище, мова виникає, розвивається, живе, функціонує в суспільстві та слугує для його потреб [1, с. 73] навіть у цей нелегкий період для нашої нації, а яскравим прикладом її розвитку та нерозривного зв'язку між мовою і народом є поповнення лексичного складу мови, поява нових лексичних одиниць та утворення нових значень у вже наявних слів чи словосполук, що

зумовлено сучасними соціальними-політичними обставинами.

Виклад основного матеріалу. Одними з перших лексичних одиниць, що виникли під час російсько-української війни є *чорнобаїти*, *дебахнулько*, *макронити*, *затридні*, *арестовлення*, *хітсивня*, *мамкувати* та словосполучка *завести трактор*. Їхню появу зафіксував «Словник сучасної української мови» [15]. Згодом почали з'являтися інші неологізми та фразеологічні сполуки на позначення рис людей, їх ставлення до певних ситуацій, об'єктів дійсності та процесів. Розглянемо декілька прикладів.

- **Дебахнулько** – людина, яка через свій інтерес та стурбованість може спричинити дуже багато шкоди [15]. Поширення інформації про пересування українських військ та місця вибухів у соцмережах дозволяло окупантам корегувати удари по населених пунктах і військових підрозділах в Україні, тому оказіоналізм *дебахнулько* виник на позначення тих, хто через цікавість спричиняв шкоду.

- **Завести трактор** – найнеочікуваніший аргумент у будь-якому діалозі. Застосування засобів для боротьби, яких ніхто не очікує [14]. Значення цього фразеологізму пов'язане зі сміливістю українців, які використовували всі можливі методи для боротьби, зокрема трактори, щоб протистояти ворогу.

- **Затридні** – поставити собі нереалістичні плани та щиро вірити у їх успіх [15]. Неологізм виник від планів Кремля захопити Україну за три дні. Російська влада була впевнена в швидкому успіху своєї армії у війні та використовували цей лозунг з метою пропаганди серед населення.

- **Мамкувати** – не виконувати простих дій задля збереження власного життя [14]. Слово з'явилося після реакцій багатьох батьків на тривоги та евакуації. Слово *мамкувати* фіксує Словник української мови за редакцією Б. Грінченка: «Быть кормилицей» [14, с. 403]. Іншими словами, у нових соціально-політичних обставинах сформувався ще одне значення слова.

- **Чорнобаїти** – постійно робити одне і теж саме, не отримуючи іншого результату та дуже страждати через це [15]. Новотвір походить від назви села Чорнобаївка Херсонської області та асоціюється з місцем, де ЗСУ неодноразово розбивали техніку окупантів. Саме тому Чорнобаївка стала символом знищення ворожих сил. Цей оказіоналізм часто використовували користувачі соціальних мереж, що привело до створення великої кількості мемів (див. рис. 1). Словосполучка

повертатися у Чорнобаївку стала синонімом до фразеологізму *наступати на ті ж самі граблі*.

Рис. 1. Чорнобаївка (YouTube)

- Вислів *побачити Чорнобаївку і померти* – це трансформація відомого вислову побачити Париж та померти.

- За аналогією до відчорнобаїти згодом з'явилися оказіоналізми *відирпенити*, *нагостомелити*, *відізіюмити*, *забучити* зі значенням «дати відсіч ворогові». Їх утворено від назв звільнених від окупації населених пунктів Ірпінь, Гостомель, Ізюм, Буча [19].

Однією з відомих постатей в Україні став радник Офісу президента України з питань стратегічних комунікацій у сфері нацбезпеки та оборони Олексій Арестович. Коментарі та виступи політичного й військового оглядача припали до душі українцям, адже він відкрито та з оптимізмом висловлює власну позицію та погляди щодо перебігу війни, намагаючись підтримувати бойовий дух та віру людей в українське військо та перемогу. Від антропоніма *Арестович* походять такі лексичні одиниці: *арестовлення* – заспокійливе повідомлення [15]; *арестовичник* – довідник з позитивними порадами [19]; *арестовити* – заспокійливо говорити [19]. Також виникло декілька фразеологічних сполук зі значенням «відновлювати душевну рівновагу»: *Арестовича слухати; не панікуй, послухай Арестовича; дивитися Арестовича, щоб не витратити гроші на психолога; моє серце заарестоване* [19].

Утворення оказіоналізмів на основі антропонімів стало поширеним явищем у сучасному воєнному дискурсі. Для ілюстрації наведемо декілька прикладів.

- **Кімити** – новотвір, появи якого ми завдячуємо голові Миколаївської ОВА Віталію Кіму, що підбадьорює мешканців області та налаштовує їх на переможний настрій. *Кімити* має й більш спеціалізоване значення – записувати милі відео, паралельно готуючи сюрпризи для ворога [7]. Саме за манеру поведінки чиновника, користувачі соцмереж вигадали дієслово *кімити*, що харак-

теризує людей, які зберігають оптимізм навіть у складних життєвих ситуаціях.

- **Кадирити** – видавати бажане за дійсне [10]. Новотвір походить від прізвища глави Чечні Рамзана Кадірова та членів військових підрозділів, які йому підпорядковуються. Значення слова пов'язане з пустими балачками, що постійно лунають з уст чеченського діяча та не співвідносні з реальністю і вчинками, адже кадірівці були у складі окупантів, які намагалися оточити Київ, і, навіть зазнавши поразки, вели активну пропаганду про захоплення столиці за три дні та власні досягнення у війні.

- **Макронити** – робити дуже стурбований вигляд щодо певної ситуації, усім це показувати, але нічого не робити по суті [15]. Неологізм утворено від прізвища президента Франції Еммануеля Жан-Мішеля Фредеріка Макрона, що висловив лише стурбованість із приводу повномасштабного вторгнення Росії на територію України під час перших тижнів війни, не показуючи чіткої позиції та реакції. Незважаючи на те, що Еммануель Макрон вже давно змінив своє ставлення та відкрито підтримує Україну в боротьбі за вільне та незалежне життя, новотвір *макронити* закріпився в мові на позначення рис невизначеності й нерішучості.

- **Марченкувати** – ганьбитися і смішити світ одночасно [7]. Слово походить від антропоніма *Марченко* та виникло після публікації дружиною захопленого в полон зрадника України Віктора Медведчука відеоролика з проханням про допомогу в звільненні її чоловіка з полону. Неправдива дійсність, описана у зверненні до президентів України та Туреччини, викликала хвилю жартів, а обраний жінкою одяг та виклад змісту інформації став активною темою для обговорення в соціальних мережах, поширився у мемах.

- **Шарой(н)итися** – підтримувати Шарія та ходити на його акції; *шаройо(н), петушарій* – неологізми з яскраво вираженою негативною конотацією, що вживаються на позначення прихильників Шарія [9]. Російський пропагандист Анатолій Шарій неодноразово підривав національну безпеку України співпрацею з російськими організаціями та пропагуванням українофобії, за що звинувачений у державній зраді. Неологізм утворений від поєднання прізвища Шарій та зневажливої лексеми «йолоп», щоб підкреслити негативну конотацію та передати ставлення до тих людей, які підтримують пропагандистську діяльність блогера.

- **Шойгувати** – робити вигляд на робочому місці, що все йде по плану. Навіть якщо все

пливе за російським кораблем [5]. Оказіоналізм походить від прізвища колишнього міністра оборони Російської Федерації Сергія Шойгу та виник як реакція на розповіді політика про перебіг війни в Україні, створювану ним дезінформацію, яка містить заперечення поразки і втрат російської армії.

Частина неологізмів воєнного часу, звісно, стосується української армії, яка боронить рідну землю від ворога. Громадяни вірять у Збройні сили України й перемогу Батьківщини у війні, характеризуючи своє ставлення та дії військових через новотвори та патріотичні сполуки з ними.

- **Відбайрактарити, відджавелініти, застінгерити.** Науковці Інституту мовознавства імені О.О. Потебні НАН України пропонують таке визначення неологізмів: «знищити в певний спосіб ворожу техніку» [16]. Словотвори походять від назв безпілотних літальних апаратів «Байрактар», переносних протитанкових ракетних комплексів «Джавелін» та зенітно-ракетних комплексів «Стінгер», які стали потужними засобами у боротьбі з окупантами.

- **«Я – зсуїст(-ка)».** Цей вислів поширився серед користувачів соціальної мережі Twitter, які вірять у перемогу Збройних сил. Неологізм «зсуїст(-ка)» утворено від акроніма ЗСУ за допомогою суфікса -іст.

- **КраЗСУнчик/краЗСУня** – новотвори, утворені шляхом складання основ слів «красунчик»/«красуня» та акроніма ЗСУ. Належить зауважити, що з компонентом ЗСУ створено вислови, які активно поширюють у мережі: *Моє серце б'ється в ритмі ЗСУ; Так сильно вірити в ЗСУ, що навіть не боятися лягати спати в піжамі; Мій ангел носить форму ЗСУ!* [19]

Також з'явилися різноманітні позначення груп людей, які підтримують армію: *українські диванні війська, кухонні війська, тракторні війська, цигани-привиди, IT-армія (кіберкозаки, кіберпартизани)*. Це спільноти українців, що тримають оборону у просторах інтернету, забезпечують військових продуктами харчування, а ще сміливі фермери та роми, що всіма можливими способами виганяють окупантів з нашої території. Щоб охарактеризувати їхні дії, створено дієслівні новотвори.

- **Наволонтерити** – знайти щось дуже необхідне, дістати з-під землі будь-якою ціною [9].

- **Відукраїніти, заукраїніти.** 22 березня в словнику англійського сленгу Urban Dictionary з'явилося слово *Ukrained*, що в перекладі означає «відукраїніти». У словниковій статті подано таку дефініцію неологізму: «when you are Russia and

you invade a country and the response is humiliation on a global forum» («оли ти Росія і вдираєшся в країну, а у відповідь отримуєш приниження на глобальному рівні»). Наведено такий приклад уживання новотвору: «Росія була відукраїнена» [10]. Цим словом позначають щкоду, спричинену окупантам за їхнє вторгнення на територію України.

До слів що позначають знищення ворога також належать *відкобзонити, віддвохсотити* (відправити рашистських загарбників на той світ) [16], *затрєохсотити, присвітити* (поранити, нейтралізувати ворога) [16], *могилізувати*. Новотвір *могилізація* виник від слова *мобілізація* на позначення заходів, які спрямовані на залучення населення до військових сил країни в умовах особливого періоду чи воєнного стану. Особливості популярності неологізм набув для позначення знешкоджених російських окупантів.

На відміну від української сторони, про загибель своїх воїнів у війні рашисти повідомляють за допомогою вислову *потерь нет*, тобто стверджують про буцімто відсутність бойових втрат у лавах їх військ. В українських мережевих текстах функціонує композит *потерьнет*.

Група неологізмів виникла й на позначення небезпеки та вибухів, спричинених бомбардуваннями та ракетними атаками. Серед них:

- *бавовна* – новий лексико-семантичний варіант слова *бавовна*, що походить від російського слова *хлопок*, яке досить часто вживали навесні 2022 року для позначення вибухів у місті

Белгород у Росії. Креативні українці жартівливо переказали російське *хлопок (хлопок)* як бавовна.

- *бледіна (bledina)* – одиниця виникла внаслідок семантичного зрушення, вона вживається на позначення російських ракет та повітряних тривог. Уперше оказіоналізм використано для опису авіанальотів у харківській групі в соцмережі Телеграм. Наприклад: *Літає б***на, сидить в укриттях* [11].

На цифровій платформі Дія створено українські державні програми «Байрактар та «Могила. Російська Федерація роками намагається показати світові потужність та незалежність своєї держави, тому на заміну засобам світового ринку пропонує власні. Наприклад, після заборони мережі Instagram на російському ринку з'явилася автономна російська соцмережа *Тристаграм*, автономний російський інтернет «*путлернет*» чи «*чебурнет*», а на місце Вікіпедії у соцмережах жартома пропонують створити *X**лопедію, путлерпедію, чебурпедію* або *ватнікпедію*.

Висновки і перспективи подальших наукових розвідок. Процеси утворення нових лексичних одиниць у воєнному дискурсі пов'язані із потребою найменування явищ, предметів, якостей, що з'явилися через новітні життєві реалії, та є своєрідним віддзеркаленням подій у державі. Вони підтверджують динамічність та безперервний рух у системі мови, що свідчить про покликання мови служити для потреб суспільства.

Досліджуючи джерела походження неологізмів, ми з'ясували, що 37% проаналізованих

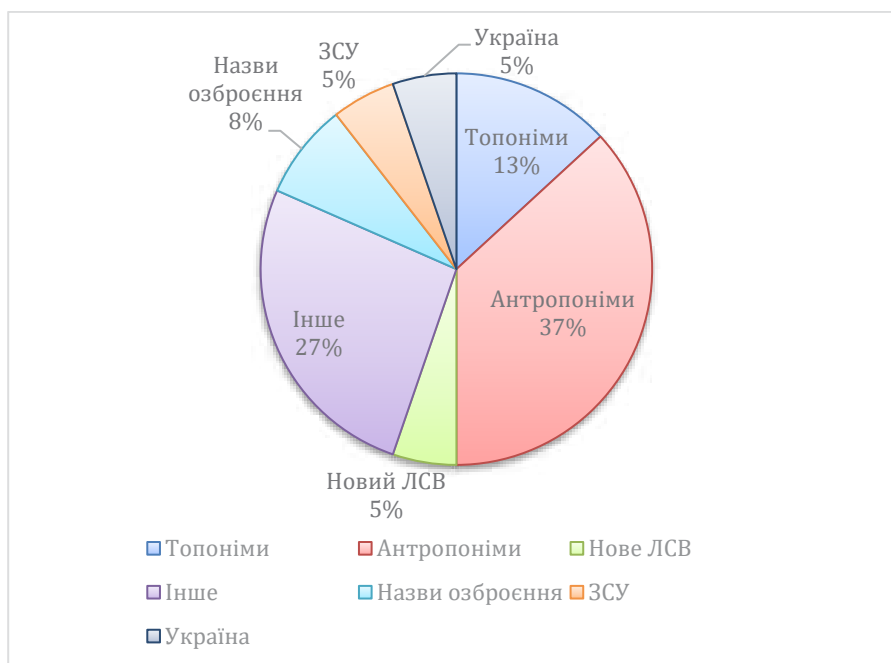

Рис. 2. Розподіл неологізмів за словотвірною основою

одиниць походять від антропонімів, а саме прізвищ українських та зарубіжних чиновників, військових діячів, представників влади, 13% – від топонімів, а решта з них утворені від назв озброєння, слів *ЗСУ* та *Україна* шляхом афіксації, складання основ чи семантичних зрушень (див. рис. 2).

Найчастіше новими словами позначають дії – у 51% випадків. Іншими продуктивними одиницями є іменники, що налічують 44% нашої вибірки (див. рис. 3).

Найбільша частка неологізмів за типом позначуваного сформувалася для дієслів і становить приблизно 54%, ще 23% новотворів характеризують риси людей, що проявляються в конкретних ситуаціях та вчинках, інші 23% з вибірки створені для найменування нових предметів та явищ (див. рис. 4).

Перспективним напрямом подальшої розвідки вважаємо дослідження мовних змін та використання художніх засобів, зокрема метафор, у воєнному дискурсі.

Рис. 3. Частиномовний розподіл вибірки

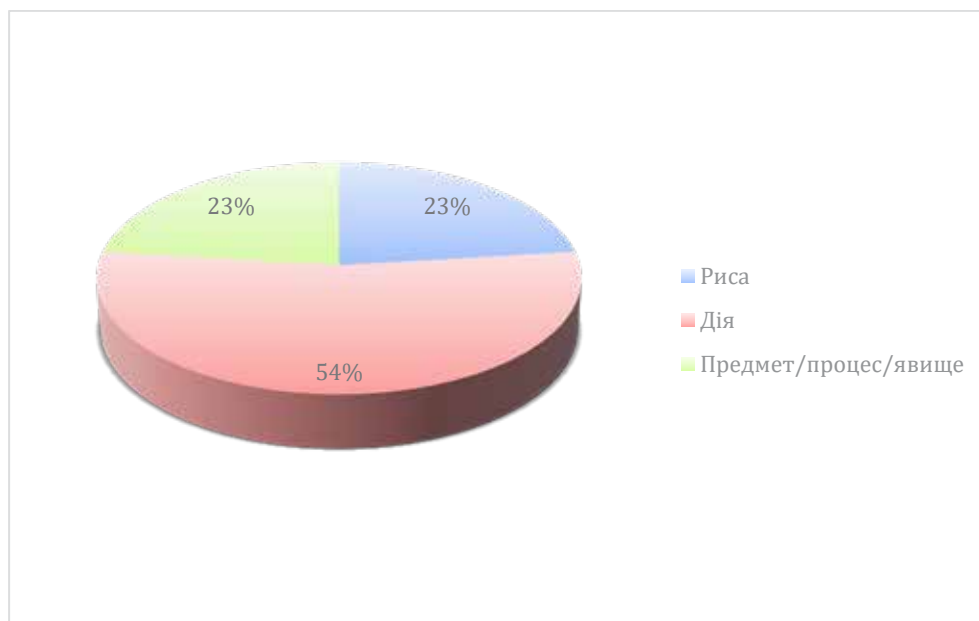

Рис. 4. Розподіл неологізмів за типом позначуваного

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гаврилюк А.П. Метафора, її природа та роль у мові та мовленні. *Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Серія: : Філологія. Педагогіка.* Вип. 2. 2013 С. 29-33. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vntufil_2013_2_6
2. Гриценко С. Мовні інновації російсько-української війни 2022. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка.* Вип. 32. Ч. 2. 2022. С. 9-13.
3. Довбня Л., Товкайло Т. Неологізми та їх відтворення в інтернетних засобах масової комунікації. *Society Document Communication.* No. 14. 2022. С. 209–232.
4. Єлісєєва С.В. Концептуальна метафора у воєнному дискурсі та її переклад, *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія.* 2019 № 38 том 1. С. 138-140.
5. Жулінська М. Сучасні тенденції створення англійських неологізмів. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологія».* Вип. 6(74). 2019 р. С. 8-10.
6. Інформаційний портал «РБК-Україна». *Шойгувати, арестовлення, затримні: українці вигадали "Словник сучасної мови".* URL: <https://www.rbc.ua/ukr/stylar/shoiguvati-arestovlennya-zatridni-ukraintsy-1648713076.html> (дата звернення: 21.09.2022).
7. Інформаційний ресурс #ШоТам. *Кімити та чорнобаїти. Чи знаєш ти нові українські слова, народжені під час війни?* URL: <https://shotam.info/kimyty-ta-chornobaity-chy-znaesh-ty-novi-ukrainski-slova-narodzheni-pid-chas-viynu-test> (дата звернення: 26.09.2022).
8. Кирилюк О. "Вогнехрець" або неологізми як відображення військового протистояння. *Наукові записки. Серія: філологічні науки.* Вип. 137. 2015. С. 52-57.
9. Ладоня К. Ю. Неологізми в українській мові: сутність, визначення, принципи класифікації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: філологія: збірник наукових праць.* Вип. 36. 2018. С. 38– 40.
10. Новинний портал Закарпаття. *Аналоговнет, Шойгувати та Кадирити: Які нові слова з'явилися в українців з початку війни.* URL: <http://www.mukachevo.net/ua/news/view/3975717> (дата звернення: 26.09.2022).
11. Онлайн-словник Urban Dictionary. Режим доступу: <https://www.urbandictionary.com/define.php?>
12. Підкамінна Л. В. Механізми неологізації лексичного складу сучасної української літературної мови. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 8: Філологічні науки (мовознавство і літературознавство).* Вип. 5. 2013. С. 142-147.
13. Словарь української мови: в 4-х тт. / За ред. Б. Грінченка. – К., 1907–1909. Т. 2. URL: <http://ukrlit.org/slovnuk/> (дата звернення: 23.09.2022).
14. Стаднік І. О. Лінгвістична відповідність понять "воєнний" дискурс vs "військовий" дискурс. *Science and Education a New Dimension. Philology, IV (22), Issue: 99, 2016.* С. 63–66.
15. Телевізійна служба новин. Арестовлення, чорнобаїти, затримні: в Мережі вигадали "словник" сучасної української мови. URL: <https://tsn.ua/ato/arestovlennya-chornobayiti-zatridni-v-merezhi-vigadali-slovnik-suchasnoyi-ukrayinskoji-movi-2022004.html> (дата звернення: 23.09.2022).
16. Тимошук Н.М. Неологізми на позначення явищ covid-19: морфологічний аспект. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені І. Франка. Вип. 35. Т. 5. 2021. С. 168-172.
17. Третяк, М. І. Неологізми як джерело розвитку української мови. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/mn/mn2019/paper/viewFile/6642/5658> (дата звернення: 26.09.2022).
18. Facebook. Інститут мовознавства імені О.О. Потебні НАН України. URL: <https://www.facebook.com/1173911209443499/posts/2191726040995339> (дата звернення: 26.09.2022).
19. Instagram. URL: <https://www.instagram.com>